

(2 Hours)

[Total Marks : 60

- N. B. :** (1) Question No. 1 is **compulsory**. It carries **15** marks.
 (2) Attempt any **five** questions from the remaining. It carries **9** marks.
 (3) The English version of the paper is correct version.

1. (a) What is paraphrasing? Why do you need to paraphrase? Can you briefly explain various steps involved in paraphrasing? Also explain the exceptions while paraphrasing.

OR

1. (b) What are the dimensions in field observation? What are the process and techniques of field observation? What are the advantages and disadvantages of field observation?

2) Answer each of the following (in not more than 100-150 words) :-

- (a) What do you mean by ecological fallacy?
 (b) What do you mean by units of analysis?
 (c) What do you mean by exception fallacy?

3. Research always originates with a research question or problem. Explain.

✓ 4. What should be included in a research proposal?

5. Give one example of each of the following question type :-

- (a) Double barrelled question
 (b) Leading question
 (c) Feeling thermometer
 (d) Filter question
 (e) Personal question
 (f) Vague question

✓ 6. What is a survey research? Explain different methods of survey with suitable examples.

7. Write short notes on:

- (a) What is positivism?
 (b) What is diagnostic research?

✓ 8. Write short notes on :-

- (a) Descriptive Research
 (b) Analytical Research

9. Explain do's and don'ts while designing questionnaire?
10. What do you mean by inductive and deductive arguments?
11. Why is it particularly difficult to get an accurate record and transcript of a focus group session?

(मराठी रूपांतर)

(२ तास)

[एकूण गुण : ६०]

सूचना : (१) प्रश्न पहिला अनिवार्य आहे. या प्रश्नाला १५ गुण आहेत.

(२) उरलेल्या प्रश्नांतील कुठलेही पाच प्रश्न सोडवा.

(३) प्रश्नपत्रिकेची इंग्रजी प्रत ग्राह्य धरली जाईल.

१. (अ) अर्थानुवाद म्हणजे काय आणि त्याची गरज का आहे? अर्थानुवाद कशाप्रकारे केला जातो, त्यातील विविध टप्पे कोणते आणि ते करताना कुठले अपवाद पाळावे लागतात?

किंवा

१. (ब) क्षेत्र निरीक्षणाचे परिमाण कोणते? क्षेत्र निरीक्षण करण्याची पद्धत आणि तंत्र काय आहे? क्षेत्र निरीक्षणाचे फायदे आणि तोटे कोणते?

२. खालील प्रश्नांची थोडक्यात उत्तरे द्या (शब्दमर्यादा : १००-१५०) :-

(अ) पारिस्थितिक तर्कदोष म्हणजे काय?

(ब) विश्लेषणाचे एकक म्हणजे काय?

(क) अपवाद तर्कदोष कशाला म्हणतात?

३. संशोधनाची सुरुवात संशोधन प्रश्नांनी होते. स्पष्ट करा.

४. संशोधन प्रस्तावात कशाचा समावेश केला पाहिजे?

५. खालील प्रश्नांची थोडक्यात उत्तरे द्या.

(अ) डबल बॅरल प्रश्न

(ब) अग्रेसर प्रश्न

(क) भाव तापमापक प्रश्न

(ड) गाळणी प्रश्न

(इ) व्यक्तिगत प्रश्न

(फ) संदिग्ध प्रश्न

६. सर्वेक्षण संशोधन पद्धती म्हणजे काय? सर्वेक्षणाच्या विविध पद्धती सोदाहरण लिहा.
७. खालील प्रश्नांची थोडक्यात उत्तरे द्या.
 (अ) प्रत्यक्षज्ञानवाद म्हणजे काय?
 (ब) निदानात्मक संशोधन म्हणजे काय?
८. खालील प्रश्नांची थोडक्यात उत्तरे द्या.
 (अ) वर्णनात्मक संशोधन
 (ब) विश्लेषात्मक संशोधन
९. प्रश्नावली तयार करताना लक्षात ठेवायच्या आणि टाळायच्या मुख्य बाबी कोणत्या आहेत?
१०. अनुमानजन्य आणि वियोजक तर्क म्हणजे काय?
११. केंद्रिय समूह/गट सत्राचं अचूक अभिलेख आणि उतारा मिळवणे कठीण का असते?

BB-Con.:3220-14.